

להתאחד

גליון שבועי לגילוי אור הנשמה ע"פ משנת הבעש"ט הק' ותלמידיו

הלימוד היומי בכפרי חסידות

לשבוע הבעש"ט
ספה"ק מאור עינים (בראשית)

יום	מד"ה
ראשון	ונודע שאין השכינה
שני	אפרוחים או ביצים
שלישי	ונודע שכל זמן
רביעי	זהו ששאלו מצא
חמישי	ונודע שלכל הנזכר
הצטרפות למנוי לחוברת החודשית עד הבית	עד ד"ה והנה כבר מבואר

ניתן להירשם 07474-61616

0722 531 385

השבוע בקו

ניתן להאזין באוזן סדרות השיעורים
השיעורים הנפלאים
כפנימיות הפרשה
העולים כששך השבוע בחיבול המרכזי

שיעורו השבועי של הגר"ג טראנאנער
בשלוחה 2 < 8

שיעורו השבועי של הגר"ב צאנז
בשלוחה 2 < 9

פרשת בשלח תשפ"ד / גליון רצ"ג

רוח אפנו נקודה מתוך דא"ח כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

עבודת הפרשה מספרי החסידות - בשפת המעשה דיבורי חסידות

ענין התפילה הוא בירור האמונה ודביקות בהשי"ת, וגילוי חיות השי"ת גם בגשמיות

המדרש מבאר את ענין רדיפת פרעה על הים (שמות רבה כא, ה) במשל של בת המלך, שרצה המלך שתתקרב אליו, גירה עליה ליסטים על מנת שתצדק אליו. לכן הביא השי"ת את רדיפת מצרים על הים, כי אמר השי"ת "השמיעני את קולך כי קולך ערב" (שיר השירים ב, ד).

ויבואר מהו גודל רצונו של השי"ת בתפילותינו אליו. כי ענין התפילה הוא שמביא בנו אמונה ומדבק אותנו אל השי"ת. כי כשמתפללים אנו על איזה צורך, אז מתבררת בלבנו האמונה שרק הוא לבדו עושה הכל, והוא קרוב אלינו ואוהב אותנו ושומע תפילותינו, ואז מתעוררת בלבנו האהבה המסותרת בלב כל יהודי שרוצה לידבק בהשי"ת, ואנו מתעוררים לשוב אליו ולתקן מעשינו לשמו יתברך.

ואמרו חז"ל על תפילה שהיא מהדברים העומדים ברומו של עולם ובני אדם מזולתין בהן, שבני אדם אין מבינים גודל קירבת השי"ת שיכולה כל תפילה להביא, ולכן לא משקיעים בזה.

ויש עוד בחינה נעלית מזה בתפילה, עפ"י מה שגילה לנו הבעש"ט הקדוש זי"ע שבכל דבר מכוסה אור, חיות כל הנבראים היא רק מהניצוץ אלקי שבהם, ואף אהבה ורה ויראה זרה כל חיותן היא רק ממידותיו הקדושות יתברך, רק שרק מכוסה ונעלמת חיותן.

ולכן כשניגש בתפילה באמונה זאת ומתפלל שיתגלה לו החיות אלקית ויפול ההסתר, אז זוכה ביתר שאת שיתפרדו כל פועלי און, שיפול לגמרי הכיסוי ויתגלה לו שהכל הוא חיות אלקותו יתברך, ואין עוד מלבדו, וירגיש כי הוא חייד ממש שכל חיותו היא חיות הבורא, ואז יזכה לדביקות יתירה.

ולכן מצינו במדרש (שמות רבה כב, א), שצריך להסמך גאולה לתפילה כמו שעל הים אמרו שירה אחר הגאולה. ולכאורה שירה ותפילה הן שני עניינים. אך באמת גם השירה וגם התפילה עניינם שיתדבק יהודי לבוראו, אם בשירה ואם בצעקה.

מקור: רעוא דרעיון תשע"ז; הדעה והדיבור שי"ט

ברכת מוזל טוב שלוחה בזה לירידתו החשוב הרה"ח ר' ישראל פינחס פרידמאן שליט"א מחבר ספרים ומקובצים לרגל שמחת הולדת בנו למוזל טוב כתב את הספר ויצא לאור בשנת תש"א	ברכת מוזל טוב שלוחה בזה לירידתו החשוב הרה"ח ר' מאיר צבי באגריב"י הויילנד שליט"א מחבר ספרים ומקובצים לרגל שמחת הולדת בנו למוזל טוב כתב את הספר ויצא לאור בשנת תש"א
---	---

מוקדש ל"ע"ג האות"ח מרת **חיה פערל** בת"ר דוד הכהן ע"ה
ל"ט כ"ג ספטמבר תשס"ד
מרת נפת ירדני החשוב
הרה"ח ר' **נתן טעם פערל** שליט"א

תצעק טאטע

ישראל כבר יצאו מהגלות, הם כבר מתפללים בכוונות ומוחין, אבל השי"ת משתוקק לקול אחר - מהו הקול?

מתקרבת ללקיחת הזבוב מן האוקיינוס. לכן עיקר התפילה הוא דווקא הצעקה 'אבא', שמשמעותה: אני שלך! כשילד צועק אבא, הוא אמנם אינו משבח ומשיג את גדלות אביו, כי הוא באמת לא יכול להשיג את גדולתו. אבל דבר אחד הוא כן יודע בבירור: אני שלך. אני רק שלך. אני תינוקך. אני לא יודע כלום רק שאתה אבא שלי ואני שלך. זוהי התפילה האמיתית, כשיהודי אומר להשי"ת אני כל כולי שלך. וזה מעורר את הרחמנות הכי גדולה, היינו הקשר הכי גדול ועצמי. כאן נמצאת נקודת היחוד והביטול.

אין מוחין - בדווקא

מבאר ה'דברי ישראל', שזה מה שהיה חסר עכשיו לפני קריאת ים סוף. במצרים התפילה היתה בצעקה 'אבא', אבל לאחר הגאולה יהודים כבר התפללו עם מוחין. **דידוע שבגלות מצרים היה הדעת בגלות, ולא היו בדעת שלימה שיוכלו להתפלל בכונה, אלא תפלתם היתה בבחינת תינוק שאינו יכול לדבר, רק ויאנחו ויצעקו 'אבא אבא' ומזה לבד נתעורר רחמנות גדול מאבינו שבשמים. אך כשעלו במצרים, כיון שיצא הדעת מן הגלות ונתעללו במוחין גדלות כנודע, היו מתפללים בכוונות ומוחין כמובן.**

"אבל הקב"ה היה מבקש לשמוע עוד הפעם את קול התפילה ששמע במצרים מקירות לבם 'אבא אבא', ולא היו רוצין רק להתפלל בכוונות ומוחין. מה עשה, גירה לפרעה לרדוף אחריהם והיו מוקפין משלשה רוחות הים סוגר והשונא רודף והחיות מן המדבר ולא היה פנאי להתפלל בכוונות ומוחין, מיד ויצעקו בני ישראל אל ה' בקול פשוט 'אבא אבא'. אמר הקב"ה: לכן הייתי מבקש, לשמוע אותו הקול שכבר שמעתי במצרים כנ"ל."

לפעמים יהודי עומד להתפלל ומתפלל למה הדעת ניטלת ממנו ואין לו מוחין, אבל ה'דברי ישראל' מגלה לו שאין כאן נפילה אלא להיפך, זה סדר ברוך: השי"ת רוצה ומשתוקק שתתפלל תפילה אמיתית יותר, ולכן הוא נוטל ממך את הכוונות, כדי שתגיע למטרה העיקרית שבתפילה, להכיר שאתה כולך שלו יתברך. תצעק 'אבא' כמו תינוק, מתוך הביטול הגמור שאין לך כלום רק אותו. רק הוא יכול לעזור לך, ולא בגלל גדולתו האין-סופית שאתה ממילא לא משיג, אלא בגלל שמקירות לבך אתה יודע שפשוט אין לך חוץ ממנו כלום. אין עוד מלבדו.

וה'דברי ישראל' מפרש בזה פירוש חדש ומאיר על 'אומנות אבותם' - "פירוש 'אבותם' היינו אביהם שבשמים, ורוצה לומר 'תפשו אומנות אבותם' היינו התפילה 'אבא אבא'. ישנה תפילה שהיא אומנות מיוחדת, היא תפילת ה'אבא'. זוהי תפילה ששייכת בכל מצב. כי דווקא כשאין מוחין, עוד יותר קל להבין כי אין לי חוץ מהשי"ת. בלי הגיון או משהו. תצעק טאטע!

יענקל חלה במחלה נוראה ונפל להסתבכות כלכלית ל"ע. הוא הרגיש שהוא נחנק מכל צד ופנה לעסקן בכיר פלוני, בכיר מעש ורב פעלים, לבקש עזרה. הוא החמיא שיבח ודיבר והתחנן. ניסה בכל מיני אופנים אבל לא הצליח. העסקן לא השתכנע שצריך לעזור לו.

יענקל הרגיש נואש. חנוק, שבור. הוא הגיע לאביו, זה הדלפון מהשטיבל שלא גומר ואפילו לא מתחיל את החדוש, וצעק בלי חשבון: אבא! אבא! אבא! כאומר: אין לי שום דבר חוץ ממך. הוא לא ביקש ממנו משהו בגלל שיש לו, אבל עורר בו את נקודת הקשר, הנקודה שאומרת "אין לי אלא אותך".

וראה זה פלא: האבא הדלפון החל להרעיש עולמות וחלץ אותו מן המיצר.

לצעוק 'אבא' כמו תינוק

ישנו מדרש מופלא: "ישראל כשהיו במצרים והיו משעבדים בהם, התחילו צועקים ותולין עיניהם להקב"ה, מיד וירא אלקים את בני ישראל, התחיל מוציאן משם ביד חזקה וברזע נטויה. והיה הקב"ה מבקש לשמוע את קולם פעם אחר ולא היו רוצין, מה עשה? גירה לפרעה לרדוף אחריהם, מיד ויצעקו בני ישראל אל ה', באותה שעה אמר הקב"ה: לכן הייתי מבקש לשמוע קולכם - אותו הקול שכבר שמעתי במצרים".

והדברים מופלאים, וכפי שמקשה ה'דברי ישראל': "לכאורה הנה הוא מדרש סתום. מה זה שהיה הקב"ה מבקש לשמוע קולם ששמע במצרים, ומה זה שהם לא היו רוצין". מה זה הקול ששמע השי"ת דווקא מתפללים. ישנם כאלו שמתפללים עם לא רצו להשמיעו יותר?

ומתוך ה'דברי ישראל' על פי דברי זקינו הרה"ק ר' יחזקאל מקוזמיר זי"ע (יומא הדילוא השבוע). וכה לשון קדשו של הרה"ק ר' יחזקאל: "מי שהוא בעל דעת שלימה יכול להתפלל לפי רעתו בכונה שלימה, אבל מי שאינו בדעת השלם, עיקר התפלה כתינוק קטן שאינו יכול לדבר עדיין שום דיבור לבד אשר קורא 'אבא אבא', ומזה לבד נתעורר רחמנות גדול מאבינו לבנו כאשר עניינו רואות". ישנם שני סוגי מתפללים. ישנם כאלו שמתפללים עם דעת, אבל גם מי שאינו יכול להתפלל עם דעת, תפילתו היא כתפילת התינוק - צועקים 'אבא! אבא!' לא צריך יותר.

ואם תאמר שזוהי תפילה בדיעבד - מוסיף לך הרה"ק ר' יחזקאל: שבאמת זהו גם העומק שבכל הכוונות ושמות הקדושים: "וכמו כן עיקר התפילה מה שמזכירין שמו יתברך, וכמה שמות שמותיו הקדושים, העיקר שהיה בבחינת תינוק שאינו יכול לדבר כלל רק לקרות קול פשוט 'אבא אבא', ובהו בדואי נתעורר רחמנותו הגדולה".

והביאור בזה: כשאדם מתפלל עם מוחין ודעת, הוא אמנם משיג גדלות השי"ת. אבל הרי גם ההשגה הכי נשגבה אינה

להתחבר לשבת עצמה

השבת מלאה עונג מכל צד, אך סעודה שלישית היא הזדמנות להתענג מ'עצם השבת', לא מהתוספות הנלוות!

אברהם יצחק: שלום וברכה!

אני מוכרח לומר למשפיע, השיחה בשבוע שעבר על סעודה שלישית היתה ממש פלאי פלאות! מעל ומעבר! אפילו שכבר דיברנו כמה שיחות על סעודה שלישית אבל הרעיון של הפרידה והגעוועים 'תפס' אותי מאוד! זה עשה את המכה בפטיש' על הנושא של 'סעודה שלישית', כי זה נתן הגדרה על סוג ההרגשות המרחפות באויר בעת הזאת.

משפיע: יישר כח, אני נהנה לשמוע. ברוך השם שאנו זוכים לדבר דברים נפלאים כאלו.

אברהם יצחק: פתאום קלטתי ש'שבת' הוא דבר מתוק מאוד! 'שבת' זה דבר שקשה להיפרד ממנו! זה הסתכלות חדשה שקיבלתי על שבת!

משפיע: אתה אומר בעצם נקודה נחוצה מאוד, שהאופן שבו עורכים את הסעודה שלישית מוכיח כמה קשר פנימי יש אל השבת, וכמו שדיברנו בשבוע העבר שבכל עת של פרידה ניכר כמה קשר אמיתי יש לדבר.

אברהם יצחק: כן כן, דיברנו בשבוע שעבר שבעת של פרידה מבטא האדם כמה אינו יכול בלי השבת, וכמה נחוצה לו השבת.

משפיע: נכון, ואחד את הנקודה יותר: עתה בעת סעודה שלישית זה הזמן להרגיש ולהתחבר עם הטעם של **עצם השבת** עצמה, הטעם של שבת לבד בלי שום תוספות צדדיות.

אברהם יצחק: לא הבנתי בדיוק. מה פירוש להרגיש את הטעם של השבת עצמה? מה פירוש בלי תוספות?

משפיע: ההסבר הוא פשוט. השבת הוא הרי יום מתוק ומעונג מכל הכיוונים. כל אחד נהנה מהיום הקדוש הזה. אחד מעצם המנוחה, השני נהנה ממאכלי השבת, ואילו השלישי נהנה מהמצב המרומם של שבת... שבת הוא מתוק ונעים מכל כיוון. רגוע, שקט, שמח, יש זמן ללמוד זמן להתפלל, לזמן לשיר שירות ותשבחות, זמן לשבת יחדיו עם כל המשפחה, להתאסף עם חברים.

בקיזור, שבת כולל בתוכו הרבה דברים טובים. אבל אחרי הכל זה לא השבת עצמה! כל מה שהזכרתי הם דברים הנעשים בשבת, אלו דברים ערבים שהשבת נותנת לאדם, מקיימים בזה עונג שבת, אבל זה עדיין לא הטעם של השבת עצמה, האדם צריך להתענג ולהשתעשע עם השבת עצמה! ודבר זה נבחן בסעודה שלישית, כאשר הוא ממאן ומתקשה להיפרד מהשבת הוא מבטא את התקשרותו עם השבת עצמה.

אברהם יצחק: זאת אומרת שיכול להיות אדם שיש לו אורות גדולים בליני שבת, או התלהבות גדולה בשבת בבוקר, וזה עוד לא מוכיח שהוא מחובר עם השבת עצמה...

משפיע: נכון, כי ה'תוספות' והדברים הנלווים אל השבת יש בהם מספיק נעימות ותענוג בכדי לתת לאדם הרגשה טובה בשבת. זה אכן מצווה גדולה של עונג שבת, וקראת לשבת עונג. אבל צריכים לזכור שכל אלו נועדו לגרום ולמשוך את האדם להתחבר עם עצם השבת, להתחבר עם קדושתו ויחדיו השורה עלינו בשבת, להתחבר עם שורש הנשמה המאירה ומתוספת עלינו בשבת. זה סוג של תענוג פנימי ועמוק, התחברות עם הקב"ה. ומהתענוג הזה קשה להיפרד! ולכן כאשר רואים שהאדם ממאן להיפרד מהשבת, אות הוא שהוא באמת מחובר לשבת, כי התענוגים הנלווים לא גורמים לאדם געוועי פרידה, אבל כאשר רואים את קשיי הפרידה זה מבחן וסימן שיש לו באמת תענוג מעצם השבת, הוא זכה להתחבר ולהתקשר עם הקב"ה ביום הזה. ולכן הוא מתקשה להיפרד.

אברהם יצחק: אז סעודה שלישית היא בעצם שעת מבחן אם האדם מרגיש באמת טעם בשבת.

מבחן, וגם הזדמנות

משפיע: נכון, זה תמצית הדברים שאמרנו עכשיו. אבל אני רוצה להוסיף שלמעשה זה לא רק מבחן אלא גם הזדמנות.

זה זמן שבזמן הזה עצמו יכול האדם להתחבר עם השבת עצמה. כי לפעמים האדם פשוט שוכח ולא משים לב. הוא שוכח שמעצמות השבת היא בעצם התחברות עם הקב"ה ועם שורש נשמתו, ועסוק ושקוע עם הדברים הנלווים התוספות למיניהם. הוא מתענג מההזדמנות להתפלל ברוגע ובמתינות, הוא נהנה ללמוד ולעייץ בספרי חסידות, לבו מתחמם ומתלהב מניגוני שמחה ודביקות, וכמובן נהנה גם ממאכלי השבת וכדומה, ופשוט שוכח להתמקד בשבת עצמה.

ועכשיו בסעודה שלישית זה ההזדמנות שלו, עכשיו הוא הזמן שבו אומרים לאדם עזוב לרגע את כל הסובב, שכח לרגע מכל החשבונות הרווחים האישיים שלך, הסח דעתך מהתענוגות שקיבלת מהשבת, התמקד עתה בשבת עצמה! שים לבך ומחשבתך בקשר ודביקות עם הקב"ה, וזה עצמו יביא בך את הקושי להיפרד. כי לפעמים מסיבת הפרידה עצמה ממקדת את המחשבה והלב בדבר עצמו.

אברהם יצחק: אני מתחיל לתפוס. בעצם אני שומע עכשיו נקודה חדשה בסעודה שלישית. זה גם מבחן וגם הזדמנות להתחבר באמת עם השבת.

משפיע: ועכשיו נוכל להבין את המשמעות של הצורה והאופן שבו אנו עורכים את הסעודה שלישית, בבית המדרש ולא בבית, בחושך, במיעוט מאכלים וכו'...

אברהם יצחק: או אה, זה בעצם השאלות שהעלה המשפיע בשבוע שעבר. כבר התייאשתי מזה, לא חשבתי שעוד נחזור לזה...

משפיע: כן, עכשיו אנחנו מגיעים לזה. כי בכדי להבין את כל זה צריכים בתחילה לקבל הרגש וחיבור לזמן הקדוש הזה, שאז יכולים להבין גם את המשמעות של הצורה החיצונית שלה. ולפי מה שדיברנו סעודה שלישית היא הזמן להתחבר עם עצם השבת בלי כל הדברים הנלווים. אומרים לאדם אל תסתכל עכשיו על כלום! אל תתפעל משום דבר! תתמקד בנקודה עצמה. בקדושת השבת.

וזה מתאים מאוד עם הנהוג אצלנו לשבת בחושך, למעט במאכלים, כי עתה אנו מבטאים את החיבור לשבת עצמה. אנחנו לא מחפשים עתה לאחד וללכד את כל המשפחה סביב השבת, אנו לא מחפשים עתה לענג גם את הגוף, אנו מחפשים עתה רק למצוא את הנשמה! להתאחד עם תענוגה של הנשמה בקדושת השבת.

אברהם יצחק: עכשיו אני מתחיל לתפוס את זה. אף פעם לא תפסתי את המשמעות של זה. כי בעצם כל הצורה הזאת של הישיבה בחושך ומיעוט המאכלים לא בהכרח נעימה כל כך... עכשיו אני תופש שיש בזה כוונה מכוונת! זה בעצם מה שרוצים כאן! רוצים באמת שהאדם יעזוב לו כל התענוגים החיצוניים. אבל באמת לא כל אחד מסוגל להנות מזה... אני מכיר אפילו כמה חברים שמשמש קשה להם סוג הצורה הזאת...

משפיע: אתה צודק שיש אנשים כאלו. יש אכן כאלו שזה ממש מעיק עליהם... אין להם נערוין [עצבים] לכל זה. והסיבה לזה היא - כי אם לא תופסים מה התכלית והכוונה בכל זה, זה באמת מכביד. אם לא תופסים שיש כאן הזדמנות להתחברות פנימית, אם לא קולטים שבעצם אומרים לו עכשיו אחוז עצמך בנקודה העצמית של השבת, באמת לא מרגישים שום טעם בזה. אבל כמובן ככל שקולטים יותר את ההזדמנות הזאת, וכמה ריווח וקדושה מקבלים מהשעה הנשגבה הזאת, מרגישים טעם מיוחד בכל רגע ורגע של סעודה שלישית ובכל פרט ופרט שבה. פשוט לא מסוגלים להתנתק ממנה. והקדושה הזאת ממשיכה אז ללוות את האדם למשך כל השבוע.

אברהם יצחק: אז יש כאן פשוט חסרון ידיעה להרבה אנשים. הרבה מתייחסים לכל המצב של סעודה שלישית כמו איזה סוג של דכאון... א מרה שחורה/דיגע מצב... אם היו מבינים את פנימיות העניין היו מרגישים טעם מתוק בכל זה...

משפיע: נכון. אבל אל תחשוב שברגע שהאדם יודע הוא מיד מרגיש את המתקוות והטעם שלה. יש כאן עבודה של

התחברות, והתחברות היא דבר שצריך לעבוד על זה, זה לא בא מאליו. זאת אומרת, גם אחרי שהאדם כבר יודע ומבין בדיוק את משמעות הזמן והסעודה הזאת, הוא עדיין צריך לעבוד להתחבר לזה. וזה לא נהיה בפעם אחת או שתיים, זה קנין שקונים במשך הזמן, זה דבר שבא אחרי שמחליטים להשקיע מחשבה ולב בסעודה שלישית, שבוע אחר שבוע, זוכים במשך הזמן להתחיל לטעום את רגשי ההתרפקות - ההשתוקקות - הגעגוע - לעצם השבת.

ואפילו אחרי שכבר זוכים לזה, זה לא הולך תמיד תיכף ומיד, כי לפעמים מתחילים סעודה שלישית ולקוח זמן עד שהלב נפתח... הדברים הללו לא עובדים כמו שעון, זה חיבור פנימי שצריך להתעורר. אבל ככל שמשקיעים יותר, זוכים יותר לזה.

אברהם יצחק: למעשה יש מקומות שבכלל לא יושבים בחושך בסעודה שלישית...

משפיע: וודאי. לא אמרתי שזה אכן הטעם האמיתי והיחיד לזה. כי בוודאי יש הרבה טעמים פנימיים בכל מנהג הנהגה. וגם לא אמרתי שההתחברות הפנימית תלויה דווקא בישיבה בחושך. נתתי לך רק איזה הרגש במנהג הזה, אבל עיקר כוונתי הזאת, נתתי לך רק איזה הרגש במנהג הזה, שתבין מה המשמעות הפנימית של הזמן הקדוש הזה. סעודה שלישית היא זמן להסיר את האחיזה שלנו מחיצוניות העולם, זמן שבו אנו מתנתקים מכל הדברים החיצוניים ומתמקדים בעצם נקודת השבת. אם יושבים בחושך או לא, אם אוכלים דגים או בשר, זה כבר לא כל כך משנה, כל צדיק וכל מקום לפי דרכו ומנהגו, העיקר הוא לתפוס את המשמעות הפנימית ולהתחבר אליה.

אברהם יצחק: זאת אומרת שהסוג הזה של רצינות ששורה בעת רעוא דרעוין מתוקה מאוד כאשר תופסים את המשמעות שלה, מי שקולט את זה לא רק שאין לו בעיה עם זה, אלא הוא עוד נהנה מכל רגע...

כשמקושרים לעצם, זה לא מסתיים

משפיע: בדיוק כך. ואם נשאר עוד כמה דקות אוסיף ואסביר לך עוד נקודה. זה כרוך עם מה שדיברנו בשבוע שעבר על זה שאנו עורכים את הסעודה הזאת בזמן יציאת השבת, ומושיכים אותה לתוך הזמן של ימות החול, שלפי מה שדיברנו עתה יתבאר עוד הבהנה בזה. כי כל זמן שהאדם קשור רק בחלק החיצוני של השבת, אין לה לשבת המשך לתוך ימות החול, כי כאשר מסתיים הזמן של השבת מסתיימת קדושתה, אבל אם הוא מחובר עם עצמיות קדושת השבת, ומתחבר לעצם קדושתה בלי להיות תלוי בשום גורם וסיבה חיצונית, הוא מקבל התקשרות עצמית אל השבת עצמה! ואת זה הוא יכול להמשיך אפילו אחרי השבת, כי קדושת השבת מלווה את האדם בכל השבוע. ולזה זוכים דייקא בעת יציאת השבת, כאשר אנו עורכים את הסעודה הזאת בזמן יציאתה כאשר אין שום חלק חיצוני, שמתמקדים רק עם השבת עצמה.

אברהם יצחק: זה קצת עמוק, אבל אני חושב שקלטתי את עצם הדברים.

משפיע: עצם הדברים הוא שהזמן הזה הוא המובחר והיקר ביותר מכל השבת, כי אין לה שום חלק מחיצוניות השבת. וזה בעצם השעה היקרה ביותר של האדם עלי אדמות. שעה נשגבה שבה מתעוררת עצמיות נשמות ישראל בלי שום שייכות למצב החיצוני שלהם. שעה שבו מתעורר ומתגלה תכלית הבריאה ושורש הרצון של הקב"ה בישראל. שעה שבו מתעוררים ומתגלים רחמים רבים ממקור הרחמים. שעה של 'עת רצון', רעוא דרעוין, וכלשון קדשו של הרה"ק רבי אהרן הגדול זי"ע: **'הצל מאחרי לפרש מן השבת לבלתי תהיה סגור מהם ששה ימים המקבלים קדשה משבת קדש'.**

אברהם יצחק: וְיִתֵּר לָכֵּן בְּאֵמֶת וּבְאֵמֶת לְעִבְדְּךָ. יישר כח.

<p>500 גליונות</p> <p>נדבת הרה"ח ר' א"י כר"ש ב' בידנאהק שליט"א לרגל שמחת הולדת בנו למול טוב</p>	<p>1000 גליונות</p> <p>נדבת הרה"ח ר' ראובן ירושע סאמעל שליט"א לרגל שמחת הולדת בנו למול טוב</p>	<p>500 גליונות</p> <p>נדבת הרה"ח ר' דוד וואיאע שליט"א לרגל שמחת נישוא בני למול טוב</p>	<p>ברכת מול טוב</p> <p>שלוחה בזה לירידנו החשוב הרה"ח ר' ראובן קרויס שליט"א משפיע ומשכני התמימים</p>	<p>ברכת מול טוב</p> <p>שלוחה בזה לירידנו החשוב הרה"ח ר' יוסף ראענע שליט"א משפיע ומשכני התמימים</p>	<p>ברכת מול טוב</p> <p>שלוחה בזה לירידנו החשוב הרה"ח ר' יוסף ראענע שליט"א משפיע ומשכני התמימים</p>
---	---	---	---	--	--

תפילה - עמוד העולם

מה עומק הכוונה בדברי האריז"ל שמעולם עוד לא היתה תפילה שדומה לחברתה? מה הן שתי התכליתים שהאדם צריך להגיע בתפילות? איך דווקא העבודה, שהיא תנועה של צמצום וגבורה, מביאה את שפע קיום העולם?

תיקון העולם הוא ע"י האדם הפועל את מידת הגבורה והצמצום להשיב להחזיר את חיות העולם למקורם ושושם, להכיר שכל השפע והחיות הכל הוא מאת השי"ת, ובכך מעמיד את העולם וכל הנבראים להיות פניהם נוכח פני ה'. ועבודה זו הוכן מראשית הבריאה להיעשות ולהיתקן דוקא על ידי האדם.

וזהו אמרם ז"ל (כתובות ה.) "גדולים מעשה צדיקים יותר ממעשה שמים וארץ דאילו במעשה שמים וארץ כתיב אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים ואילו במעשה ידיהם של צדיקים כתיב מכן לשבתך פעלת ה' מקדש אדני כוננו ידיך". והיינו שמעשה שמים וארץ היא ביד אחר, שהוא יד הימין מידת החסד, שהוא טובו וחסדו שהשי"ת משפיע לעולם, אבל מעשה הצדיקים היא בשתי ידיים, שהן המשלימים יד שמאל והגבורה, לצמצם ולהחזיר את הנבראים לעמוד נוכח פני ה' פנים בפנים, להכיר שכל השפע הוא מהשי"ת, ובהוה הם כלים נכונים לקבל את השפע באופן האמיתי, אשר זהו סוד עומק הבית המקדש, ששם הוא מקום העבודה ובו עומדים נוכח פני ה' פנים בפנים.

וכנגד ב' הבחינות של התפילות, תפילה בעת צרה ותפילה שבכל יום, מצינו גם בעבודה שבבית המקדש, שהיו שני סוגי קרבנות, היו את קרבנות התמידין והמוספין שהיו לאשי ריח ניחוח לה' להביע מדי יום את הכרת הנברא בהשי"ת מקורו ושושם, ובהוה חזרו לעמוד נוכח פני ה' פנים בפנים, והיו את החטאות והאשמות, לאופנים שהנברא נפל בחטאים וקלקל את מצבו ועמדו עוד יותר, כדי שייטהר מחטאיו וישוב למקומו הנכון, וכן על דרך זה יש תפילה גם חלק של קרבן חטאת ואשם לבטל את החלק של החטאים גרמו לנו להרגיש, ומתוכה מגיע האדם גם לחלק של קרבן תמיד, להתדבק ולהתכלל בשורש בתשוקה גדולה, וזה המבואר הרבה בספיק' שיש בתפילה ענין מיוחד של "גיעת הנפש", או את הלשון הספיק' "לשורף את הנפש בהבמת אחת" ההתלהבות של התפילה: אשר כל זה הוא החלק של הקרבן חטאת של התפילה, שהאדם יבטל את ישותו, ומתוכה יוכל להגיע לקרבן תמיד' שהוא הדיבקות והייחוד של התפילה.

וזה מה שרואים בסדר התפילה שחז"ל תיקנו לכל אורך הדרך, הן את החלק של תיקון הבריאה מקלקוליה ומהישות שהאדם יבטל לה' והן את הדיבקות בה' וההתבוננות בגדלו ועיונו נפלאותיו. ובכתבי רבינו האריז"ל מצינו שזה מתבטא גם בברכה הראשונה של שמו"ע אשר מחולקת לשניים, שתחילת הברכה "הק-ה גדול הגבור והנורא ק-ל עליון גומל חסדים טובים קונה הכל וזוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם למען שמו" מיוסד לתקן את חלק האחר של העולם, ורק המילה האחרונה "באהבה" כבר עוסקת בפנימיות של הבריאה.

והיינו, שכל הכינויים שהברכה מתחילה מורים על הצורה שהבריאה נבראה מצדו ית', זה מתחיל באלקיא אברהם אלקי יצחק ואלקיא יעקב האבות הקדושים אשר עלו במחשבה תחילה, שלכן האציל את מידותיו "הגדול הגבור והנורא" שהן חג"ת, ויומל' הוא מלשון צמצום ההשפעה, כשהשפעה ירדה בצנח הודו, וכן תלמה כל סדרי ירדת ההשפעה עד שמגיעים אל "באהבה", ושם כותב האריז"ל שעתה אנו עוסקים כבר בתיקון פנימיות העולמות, כי באהבה הוא ר"ת ב' אהבה, דהיינו שהשי"ת אומר בכיכול אני רוצה גם את החלק שלכם בבריאה, באהבה שלכם, שיהיו שני אהבות משני הצדדים, שלכן מסיימם לאתמ"כ "מלך עוזר", שהוא מלשון עזר כנגדו, שרומז על דרגה זו שהשפעת הבריאה באה בכיכול מתוך ייחוד הנברא עם הבורא, כאשר הנברא עומד נוכח פני ה' פנים בפנים. יזכנו ה' להתבטל ולהתכלל בו כראוי.

מעובד מתוך שיטתו של המשפיע הגדול ר' בן ציון אפל שליט"א

את הדבק בה לקבל את ההשפעה היורדת למטה באופן שהוא מתעורר ממילא להתבטל בחזרה אל השורש בעבודה ובתפילה, שלכן אמרו חז"ל אין עומדין להתפלל אלא מתוך דברי תורה.

ב

ריבוי התפילות כנגד ריבוי מיני השפע

ובזה יבואר מה שאיתא מרבינו האריז"ל שמיים בריאת העולם אין שום תפילה שדומה לחברתה, ואין שני בני אדם מתפללים אותה תפילה, ואפילו האדם עצמו אין שני תפילות שוות אצלו, וכל תפילה פועל תיקון מיוחד מה שלא פעל שום תפילה זולתו. כי לצורך תיקון העולם יש סכום מסויים של תפילות המוכרחות לקיום העולם, והן הם כל התפילות שמתפללים כל אחד ואחד משראל ערב ובוקר וצהריים, בחול בשבתות ובמועדים, בכל השנים ובכל הדורות, ודוקא ע"י כל תפילות אלו יושלם העולם, ויגיע לתיקונו.

והביאור בזה, כי כל שפע וחיות שהשי"ת משפיע לעולם ע"י מידת טובו וחסדו, יגיע לשלימותו דוקא כאשר יהיה מקבל להשפע באופן של פנים בפנים, המכיר בהשי"ת שהוא מקור שורש הכל, וזה כאשר נמצא יהודי המכיר שהשפע מהשי"ת, ולכן פונה ומתפלל אליו. ומעתה כיון שמיני השפע שהשי"ת משפיע בא ריבוי גדול ובהרבה אופנים ובהרבה גוונים, לא הרי זה כהרי זה, לכן נגד זה צריכים ריבוי תפילות לא הרי זה כהרי זה, וכל תפילה מכוון כנגד מין שפע מיוחד הנשכלם ונתקן ונא בבחינת פנים בפנים ע"י תפילה זו. וכאשר השי"ת מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשי בראשית, כן בכל יום אנו מתפללים מחדש, ובהוה נשלם השפע המיוחד שמתחדש ונשפע ביום זה.

ואיתא מהאריז"ל שאלמלא חטא אדם הראשון, הרי בתפילה אחת יש אדם הראשון היה משלים ומתקן את כל הבריאה כולה, עד סוף כל הדורות, כי אדם הראשון כלל בעצמו כל הנשמות של כל הדורות, ולכן היה קומתו "מקצה השמים ועד קצה השמים" (דברים ה. לב) - [מן הארץ ועד השמים]. (והוא השיעור עצמו מן הקצה אל קצה רשי"ס), והיינו שכלל בעצמו כל דרגות ההשתלשלות. ולכן היה ביכולתו להחזיר את כל פסטי הבריאה, שיעמדו נוכח פני ה' פנים בפנים, ואז היה הבריאה באה מיד לתיקונה ושלמותה. אבל מחמת חטאו נפשו נשמתו ליניצוצות רבות, וכל נשמה היא רק ניצוץ אחד מנשמת אדם הראשון, ומוטל על נשמה זו לתקן חלקי ההשתלשלות של העולם השייכים לשורשה, והן הן התפילות המוטל על נשמה זו בימי חיותה בעולם הזה.

ג

שתי תכליתים שהאדם מגיע בתפילותו

וכבר למדנו שיש שני סוגי תפילות, תפילה בעת צרה ותפילה שבכל יום. **תפילה בעת צרה** היא אשר התחדש אחר חטא אדם הראשון, שממנו מסתעף כל הצרות והקלקולים שבעולם, שהעולם התקלקל מאופן הטבעי שהשי"ת בראו בששת ימי בראשית, וע"י התפילות בעת צרה מתקנים את החטא ומחזירים את העולם למקומו ותיקונו שבראשונה.

אבל **תפילות שבכל יום** הן הם התפילות שהיה מוטל על אדם הראשון כבר מקודם חטאו, כי תפילות אלה הן המשלימות ומתקנים את העולם, ומחזירים אותה לעמוד פנים בפנים נוכח פני ה'. כי השי"ת ברא את העולם במידת טובו המתפשט ומשתלשל למטה, עד שעלול שלא יהא ניכר מי המשפיע העליון, ושבו

ידוע ש"על שלשה דברים העולם עומד על התורה, ועל העבודה, ועל גמילות חסדים", אשר התפילה שנכללת בעבודה נחשבת אם כן בין עמודי העולם, שבפשטות זה בגלל שכל ההשפעות מגיעות ע"י התפילה ובקשה, אמנם המשמעות הפנימית בשלש עמודי העולם היא על ההנהגה האלקית של העולם שבאה בשלש המידות האלקיות "חסד" ולעומתה "גבורה", ו"תפארת" הממוג את השניים, ו**גמילות חסדים** הוא כנגד מידת החסד, וה**תפילה** הכלולה בעמוד העבודה, הוא כנגד מידת הגבורה וה**תורה** היא כנגד מידת תפארת.

והנה מידת החסד היא המידה שבה השי"ת משפיע שפע וחיות לכל הנבראים, והוא בבחינת מלמעלה למטה, שהשפע נמשך ממקור ושורש העליון, ומשתלשל למטה לתחתונים להשפיע ולהיטיב להם כל הצרכותם (ואפילו הצרכים הפשוטים והנומנים כפי ענייני דעתם), והאדם העוסק בגמילות חסדים הוא מרכבה למידת החסד, כי הוא המעורר מידה כנגד מידה שהחסד העליון תרד להשפיע לתחתונים. ולעומת זה מידת גבורה היא מידת הצמצום והסילוק, שעי" מידה זו השפע מתצמצם ומסתלק ממטה למעלה לחזור אל מקורה ושורשה. ואת זה יש להבין: איך מידה של גבורה - שהיא מידה של צמצום וסילוק חיות - פועלת דווקא כעמוד של קיום חיות העולם והמשכת ההשפעה שלו? ועוד איך מידה זו מתקשרת עם ענין העבודה והתפילה?

א

עמוד הגבורה לחזור ולחבר את הבריאה לבורא

והתשובה על זה, דהנה כאשר השפע והחסד נמשך ומתפשט ומשתלשל למטה, עלול להיות מצב שיתרחק כל כך עד שיתנתק ממקורו ושורשו, ושוב לא יכירו באי עולם שהוא שפע וחיות מהשי"ת, וכמאמר הכתוב "ברוב עוון יכחשו לך אויבך", ועל זה בא מידת הגבורה לצמצם ולהחזיר ולקרר את השפע והחיות שבעולם אל מקורם ושורשם העליון, ולכן היא ממש בכלל עמודי העולם, כי כאשר השפע מתרחק ומנתק משורשו בהכרח שייבול וימות, וכמו אילן שנעקר משורשו שנובל ומת, ולכן דוקא על ידי צמצום והחזרת השפע אל מקורו העליון, דוקא בזה יתקיים השפע.

וזהו ענין עמוד העבודה שמלל מידת הגבורה, שתכליתה לקרב את הבריאה למקורה ושורשה המדינה והבטיחה ע"י הקרבנות - שלקחו בהמה והחזירו את חיותה לבוכ"ע, אשר מעורר על ענין זה של החזרת כל חיות התחתון לבורא, ועל דרך זה זה גם העניין של עבודת התפילה, להחזיר החיות והשפע למקור ושורש העליון, על ידי ההכרה שבכיר שהשי"ת הוא המשפיע כל הטובות והשפע לנבראים. כי התנועה הטבעי של העולם החומרי היא לומר אני ואפסי עוד, ולהתכחש שהשפע בא מהשי"ת, אבל ע"י התפילה האדם מכיר שהשי"ת הוא המשפיע כל הטובות והחסדים, ולכן פונה ומבקש ממנו את שפעת הטוב, ובהוה האדם מתהווה כלי להשפע, והעולם וחיותם באים לידי קיומם, ולכן התפילה היא גם כן עמוד המקיים את העולם, כי באם היה רק עמוד החסד, היה העולם מתבטל מחמת התרחקותו והתנתקותה ממקורו ושורשו.

והן הם דברי הרמ"ן היווניים בסוף פרשת בא, **"שאין לנו טעם אחר ביצירה הראשונה, ואין קל עלינו חפץ בתחתונים מלבד שידע האדם ויודה לאלקיו שבראו, וכוונת רוממות הקול בתפלות וכוונת בתי הכנסיות הוותיקות הריבים, הו' שיהיה לבני אדם מיקבצו ויודו לקל שבראם והמצאים ויפרסמו זה ויאמרו לפני ברייתך אנחנו"**, דהיינו שבהוה שהאדם בא לבית הכנסת ומתפלל לפני השי"ת, בזה הבריאה בא לידי תיקונה ותכליתה, כאשר יש בעולם מקבלים שיקבלו ויכירו בטובות השי"ת, ובהוה הבריאה עומדת נוכח פני ה' באופן של פנים בפנים.

(ועמוד התורה) הוא העמוד שממוצע בין עמוד החסד לעמוד הגבורה שיש בזה גם את הפן של תורת חסד והשפעה האלקית מלמעלה למטה, ולכן נמשלה התורה למים היורד ממטה למעלה, ושוב יש בה גם פן של "הלא כה דברי אש" (שטבעו לילך ממטה למעלה) - כשיהודי למטה מחדש חידושי תורה ושונים אותה למעלה, שבהוה הוא מחבר את הבריאה לבורא. ולכן התורה' מביאה

דשיפה / כללי וחיצו קודש ממאורי החסידות

'המתפלל צריך שיתן עיניו למטה ולבו למעלה' - שהתפילה היא התקשרות, וצריך שישים עינו בהשגחתו ית' מטה מטה, וממילא תהא לכו למעלה
הרה"ק ר' מנחם מענדל מוויטפסק זי"ע (פרי הארץ, מקץ)

<p>500 גליונות נדבת הרה"ח ר' יואל ברי"א בריי"ש סאמען שליט"א לרגל שמחת הולדת בני צמ"ט</p>	<p>500 גליונות נדבת הרה"ח ר' יואל ברי"א בריי"ש סאמען שליט"א לרגל שמחת הולדת בני צמ"ט</p>	<p>500 גליונות נדבת הרה"ח ר' יואל ברי"א בריי"ש סאמען שליט"א לרגל שמחת הולדת בני צמ"ט</p>	<p>500 גליונות נדבת הרה"ח ר' יואל ברי"א בריי"ש סאמען שליט"א לרגל שמחת הולדת בני צמ"ט</p>
--	--	--	--

מצוות שהן סגולות - מה פשרן?

שאלה:

בגליון האחרון נשאלה שאלה מה פשר הסגולות הטבעיות, איך הן פועלות, והאם הן במקום תפילות ואמונה ותשובה. והיה המענה המפורט שבאמת סגולות הן ככל השתוללות טבעיות, וכיבוד אב ואם במקום התפילות, ואדרבה, כשאדם עושה סגולות הוא צריך עוד יותר להתפלל ולהתקשר באמונה, כדי שלא יבוא לייחס מציאות נפרדת לכוחות רוחניים.

עתה נותרה והתעצמה השאלה, מה יהיה הסבר לגבי מצוות שהן סגולות, דוגמת צדקה המעשרת, וכיבוד אב ואם המאריך ימים, ומזוזה השומרת, וכן הלאה והלאה. שהרי לגבי זה אי אפשר לומר שמדובר בפעולות גשמיות גרידא. מה אפוא פשרן של סגולות אלו?

תשובה:

א.

בגליון הקודם נתבארה צורת הפעולה של סגולות טבעיות, ששורשן הרוחני מעורר את הרפואה וההמשכה. ואם כך בסגולות טבעיות, הרי קל וחומר שכך הוא הדבר בסגולות אלקיות, וביתר שאת וביתר עז.

ובנגון דאן רק כי השורש הרוחני עורר את הרפואה, אלא משום שכל המצוה שקיים האדם היא גילוי והשפעת אור השי"ת, שהוא הא מקור הטוב, וכשהוא מתגלה - נשפע טוב בכל המדרגות ממש. ובאמת, כל הטוב שיש בבריאה, הכל מקורו בתורה ומצוות, שהם גילוי אור השי"ת (כי הם חכמתו ורצונו יתברך, והוא חכמתו ורצונו אחד). כל מה שחסר בבריאה, הוא בגלל חסרון אור אלקי, שבא כתוצאה מן העבירות. כל מה שיש בבריאה, הוא גילוי אלקי, דהיינו תוצאה מן המצוות.

וזהו כל אמונת שכר ועונש, שכידוע, אין פשר העונש כפשוטו, ואין השכר כתשלום משכורת, אלא השכר והעונש הינם תוצאות ישירות מן המצוות, כי המצוה ממשיכה אור השי"ת, שזהו השפע טוב עד המדרגה התחתונה ממש, והעבירה מחסרת ומעלימה אור השי"ת, שזהו חסרון בכל המדרגות.

ומעתה אין לך מצוה שאינה סגולה, וכל מצוה ממש בוודאי משפיעה שפע אלקי, שמשתלשל רעו שפע גשמי. וכשם שיש תרי"ג מצוות, וריבי עבודות פרטיות ודקדוקות, כך ישנם אופנים מרובים של גילוי אור ה', שלכל גילוי יש את השפע שלו. וישנן מצוות שהתורה הקדושה, או חז"ל הקדושים, או הצדיקים הקדושים, גילו לנו מהו השפע שנמשך מן המצוה הזאת עד הצירוף הגשמי.

ב.

לאור האמור, נמצא שהמכשולות המצויים בסגולות טבעיות, עליהם דיברנו בגליון הקודם, אינם אפשיים כלל בסגולות אלקיות. כי בלתי אפשי שיסומך על סגולה כשלהפעל ולא על השי"ת, שהרי כל אמונתו בסגולה היא האמונה באור ה' המתגלה במצוה זו, ואין כאן שום כח אחר. וכמו שכשארם יתפלל להשי"ת להיוושע מצרה, לא ייתכן שיש כאן איזה חשש, שהרי אדרבה, כל כולו שומך על השי"ת, כן הדבר גם כשהוא מקיים מצוה ומתדבק בהשי"ת ועל ידי זה נושע מצרתו. והרי גם זה בכלל "תמים תהיה עם ה' אלקיך".

ובאמת, עשיית הסגולות האלקיות אכן כדאית הרבה יותר. משום שאם לגבי ההשתדלויות

הרגילות והסגולות האנושיות (שסוגיא אחת הן) עדיין אתה צריך לתפילה, שכן יכולים להיות קטגוריים ח"ו, ואם אינך ראוי אזי הכל בא למשפט, ואז לא תפעל הסגולה את פעולתה, משום הוא לבדו עשה ועושה ויעשה, ומבלעדי לא תוכל שום סגולה לפעול - הרי כשמדובר בסגולה אלקית, דהיינו תורה ומצוות, הרי זו עצמה התפילה, שכן ממשך אורו יתברך, ואף מסלק את כוחות הרע וממתיק את הדינים, ואם כן בוודאי יוושע.

ואם כן כשמישהו עומד וצריך לעשות והשתדלות, ההשתדלות המתאימה ביותר היא להמשיך השפעות על ידי תורה ומצוות, על ידי צדקה או כל מצוה אחרת, שאז הרי הוא אומר שאף כל השתדלותו להמשיך השפעה היא רק מאת השי"ת בעצמו.

ג.

אלא שאף כי נעלמו עתה המכשולות שבסגולות טבעיות, עלו עתה מכשולות חדשים השייכים דווקא בסגולות אלקיות, מצוות שהן סגולות.

המכשול הראשון: מדובר כאן בתורה שלא לשמה: 'תורה לשמה' היא כשאדם לומד ומקיים מצוות כדי להתדבק בהשי"ת ולעשות רצונו, ואם האדם לומד סתם כדי להיוושע ולהמשיך רפואות, הרי אין זה שייך להשי"ת (אם כי בוודאי שבגוגא שנגמט, שאדם יכול לעשות השתדלות טבעית ובוחר בהשתדלות אלקית, בוודאי למעלה ייחשב. אולם עדיין, גם במקרה כזה, מדרגה עמוקה ישנה. שבה האדם עושה את המצוה רק לכבוד השי"ת, מבלי שיצטרך כלל לאת סגולותיה. כי סומך עצמו לגמרי על השי"ת המתגלה במצוה זו שכבר יעוררו בכל המצטרך).

אולם בנוגע למכשול זה, כבר התירו לנו חז"ל ללמוד 'שלה לשמה' בתחילה, ושתי סיבות נאמרו בדבר:

א. כיון שה'תוך' של 'לא לשמה' הוא 'לשמה', היינו שבפנימיותו יש לכל יהודי אמונה תמה ודביקות עצומה להשי"ת, וכל יהודי רוצה לעשות נחת רוח להשי"ת, שבהציוניות שלו. לו עוד נגיעות, מצד החלקים החיצוניים שלו. וכאשר יש עיקר וטפל, הרי העיקר הוא עיקר, ושאר החלקים החיצוניים שעוד ייפלו - הם טפלים ולא נוגעים אל העיקר ולכן אצל גוי אין אומרים שהישאל לשמה הוא ראוי, כיון שאין זה מתוכו. וראת הוסי' בסוגיא 'על מנת שיהיה בני'.

ב. סיבה נוספת ישנה למה התירו 'לא לשמה', פשוט משום שיש לנו נפש הבהמית ונגיעותיה, וממילא, יקשה לאדם מאוד להתחיל מלכתחילה 'לשמה', ואם היו מחייבים אדם להתחיל מיד 'לשמה', לא היה מזוכך לכך. ולכן רק כשהוא משלב את ה'לשמה' יחד עם האינטרסים שלו, הוא יכול לעלות ולהתעלות ואף לדלג על הקושי ולהתחיל ללמוד בגלל רצון הנשמה - 'לשמה'.

ד.

מכשול נוסף שעלול לצוץ דווקא בסגולות אלקיות, והראשונים כבר מדברים ומרחיבים על זה:

יש לנו למשל מצות מזוזה. אפשר להסתכל עליה בשתי דרכים: דרך אחת כדביקות בהשי"ת, וכמבואר בראשונים, שתכלית המזוזה היא להכריז שכל הממלכה האישית שלי, הבית שלי, הכל שייך להשי"ת, ובבואנו ובצאנו מתדבקים בה להשי"ת. והדרך השניה היא כסגולה וכקמיע, לאמר על ידי המזוזה נשמר הבית מכל מזיק.

מה יוצא אפוא? שהפענו את המצוה על פיה. שהרי המזוזה באה לומר לנו יחוד ה', ושכל הבית שלנו רק מגלה יחוד ה', ועתה אם המזוזה היא קמיע, אזי אנו ח"ו אומרים שכל הבית שלנו הוא המציאות המרכזית המעניינת אותנו, ובהיות שאנו צריכים 'שומר' עבורו, אנו משתמשים עם

המזוזה... רק הגדלנו את המציאות הנפרדת, ולא דבקנו בהשי"ת. והרי זה היפך המטרה, ואין לך בזיון כזה.

ואם כי באמת מזוזה היא אכן שמירה, וחז"ל מדברים מכך בהתפעלות, וכן כל המצוות, אך לא עשינו את המצוות כדי שיהיה שומר עלינו, אלא כדי להתדבק בהשי"ת, ורק כתוצאה מכך אנו מקבלים את השמירה וההבטחה וכל האמור. או לנו אם נהיה רק כאלו שעוסקים לקחת כל הזמן מן המלך ולהוציא כמה שיותר כסף ממנו, אבל באמת לא צריכים אותו. וכך בדיוק נראה הדבר כשאדם עושה מצוה לשם סגולות - הוא אומר ח"ו להשי"ת: אני לא צריך את הקשר שלך, אני צריך רק את הסגולה שבדבר... כאותו אדם שקיבל מכתב מן המלך בעטיפה מנוצצת, עמד וזרק את המכתב, ושיחק והשתעשע עם העטיפה... הרי אין לך בזיון למלך גדול מזה!

ה.

העצה למכשול זה, היא להתחיל לחיות שההשפעה היא חלק מהדביקות. כלומר, להבין שכשחסר לנו בהשפעה, הרי זה כי חסר לנו בדביקות השי"ת. השי"ת רוצה להיות איתנו, ולשם כך הוא רוצה לתת לנו כל מיני מתנות, חיי בני ומוזני רוויחי, שבאמצעותם הוא חי איתנו, והוא נותן לנו את זה כשאנו מקיימים מצוות. ולכן, כשהחסרנו ח"ו איזה ענין במצוות - יחסרונו בגשמיות בדרך ממילא. וכשצריכים למלא את החסרון, אין זה רק משום שחסר לנו, אלא משום שזה מגלה שחסר לנו בדביקות השי"ת!

כשצדיקים חורו למישהו שצריך ישועה לתת צדקה, או לבדוק מזוזה, הם לא התכוונו שחסרה לך את סגולת המזוזה והצדקה, אלא שחסר לך את הדביקות של מזוזה, הדביקות של צדקה, ולכן כשתשלים את הדביקות הזאת, הרי בדרך ממילא תהיה גם השפעה טובה.

כשאדם ניגש לסגולה אלקית - סגולה של מצוה - בגישה כזו, שבעצם הוא לא סתם ממשך שפע, אלא ממשך אור השי"ת, וממשיך דביקות, אז אין לו את הטעות והבזיון האמור, שח"ו מרוקן את המצוה ומתוכנה ומתפנק רק בחלק הסגולה שבה. ויש להוסיף, שכשאדם ניגש בגישה כזו, הרי יש לו גם שמתת המצוות, ששמח עם הקשר עם השי"ת (מה שאין כן כשעושה מצוה לשם סגולה בלבד, שאין לו שום שמחה, כי זה רק אמצעי להשיג משהו אחר), ואם כן יש לו תוספת השפעה, כי כידוע, השמחה היא כלי הממשך השפעות.

ו.

בשולי הדברים יש להזהיר, שבל יזלזל מעתה אדם באנשים פשוטים העושים בתמימותם מצוות שונות לשם סגולה כזו או אחרת, ובל יבוא עתה חסיד החד כתער ויצחק על פלוגי שנוזה באמונה פשוטה במצוה פלונית מחמת הסגולה שבה ולא מחמת הדביקות שבה - שכן מקובלנו מהבעשים הקדוש ותלמידיו זי"ע, שכל דבר שיהודי עושה אמונה פשוטה, זהו מגלה בו את יוקר האמונה, הרי פעולה זו חשובה עד לאמור. יען האמונה היא הנקודה היקרה והגבוהה והקדושה ביותר שיש בישראל, והיא המעידה על קדושתו של יהודי ודביקותו בהשי"ת, ואם האמונה מתבטאת באמונתו בסגולה זו, אזי אל לנו לזלזל בזה כלל, כי סוף כל סוף זה סובב על ציר הקשר בין יהודי להשי"ת. וכעין זה כבר ידוע ממעשה הראי"ה הקדוש, ששלח להודיע לאותו רב שביטל את 'לחם הפנים' שהכניס עם הארץ לארון הקודש, שעונוש חמור למאוד. וכיצונו בזה ידוע מכל הצדיקים, שאף פעם לא זלזלו אף בטעויות גסות של אנשים פשוטים, כיון שדווקא זה גילה את האמונה התמה והישרה בכל חי.

מעבודה זרה עד צאן מצוה

הרה"ק ר' חיים דוד דוקטור זי"ע היה כשמו כן הוא, דוקטור. הוא היה רופא בכיר בממלכת פולין ששמו הלך לפניו, וכאשר נגה עליו אור החסידות הוא השליך מאחוריו את כל הכבוד והשררה וחזר בתשובה שלימה, כשעלה ונתעלה במעלות הצדיקים עד אשר הפך לפועל ישועות בקרב הארץ.

כאשר עוד היה רופא צעיר הוא הסתובב בכל ארמוני האצילים והמלכים והיה שרוי רח"ל ראשו ורובו בגשמיות העולם הזה, עד שפעם אחת הוא הגיע לעיר אחת ביום ראש השנה ונכנס לבית הכנסת להתפלל.

רבה של אותה עיר ניגש אל הדוקטור והחל להוכיחו על דרכו הקלוקלת, הוא צייר לפניו את כל הפגמים הגדולים שגם בכל העולמות ולבו נתערר לתשובה.

הדוקטור קלט את אור ההסתובב מדוכדך ושובר לב, כי לפי דבריו יש אותו רב בכלל לא היה לו תיקון. הוא ידע את כל אשר עיוות אך הוא לא ראה שיש לו דרך לתשובה.

עד שפגש בו הרה"ק ר' דוד'ל לעלובר זי"ע.

הרה"ק קירב את הרה"ק ר' חיים דוד והרצה לפניו כי לכל יהודי יש דרך לשוב אל בוראו, ואל לו ליפול לתהומות הייאוש.

"לכל יהודי יש חלק לעולם הבא" האיר הרה"ק את עיניו, "לעולם אסור להתייאש, ולכל אחד יש דרך התשובה".

פניו של הדוקטור הצהיבו משמחה, והרה"ק מלעלב המשיך לדבר אליו באותה נשימה כאל יהודי חסיד זקן ורגיל הבקי בשבילי דרקיאה, והרצה לפניו השגות גדולות מעולמות העליונים.

הרה"ק סיפר לפני הדוקטור דברים שאפילו חלק מגדולי החסידים עוד לא נגעו בהם, כאילו והוא לא היה בעל-תשובה טרי.

הרה"ק ר' חיים דוד תמה ואמר "רבי, עד כאן". הוא לא הבין איך הוא יכול לעבור ממצב של בעל עבירה למצב של בעל השגה בתוך דקות מעטות.

ענה לו הרה"ק מלעלב זי"ע "כך לימדה אותנו תורתנו הקדושה".

וביאר הרה"ק "כשישראל היו במצרים הם היו עובדי עבודה זרה, 'מתחילה עובדי עבודה זרה היו אבותינו', וכאשר בא הקב"ה לגלות אמר להם ישראל "משכו ידכם מעבודה זרה וקחו לכם צאן של מצוה", והלא איך אפשר רגע לאחר ההתנתקות מעבודה זרה לעבור ולעבוד את העבודה הגדולה של קרבן פסח?

"אלא, מכאן אנו למדן כי מיד כאשר יהודי עוזב את הרע, מיד הוא נכנס ומתעלה למקום גבוה ונעלה". חתם הרה"ק מלעלב זי"ע את היסוד הגדול בעבודת השי"ת.